

Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim z siedzibą w Cieplewie za 2020 rok.

I. ORGANIZACJA DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim z siedzibą w Cieplewie jest jednostką organizacyjną Gminy Pruszcz Gdański utworzoną do realizacji zadań z pomocy społecznej. Działa na podstawie obowiązujących przepisów prawa: statutu zatwierdzonego Uchwałą Rady Gminy Pruszcz Gdański Nr XII/108/2011 z dnia 15 listopada 2011r., Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim z siedzibą w Cieplewie wprowadzonego Zarządzeniem Kierownika GOPS, Nr 36/2017 z dnia 28 grudnia 2017r. oraz innych aktów prawnych.

Ośrodek realizował zadania wynikające z następujących przepisów prawnych:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020r., poz. 1876 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2020r., poz. 111 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U. z 2020r., poz. 808 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2020r., poz. 1398 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz. 869 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2020r., poz. 821 z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 13 listopada 2003r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. z 2021r., poz. 38)
8. Ustawa z dnia 11 września 2019r. prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz. 2020 z późn. zm.)

9. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2020r., poz. 53 z późn. zm.).
10. Ustawa z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 266 z późn. zm.)
11. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz.U. z 2020r., poz. 218 z późn. zm.)
12. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity Dz. U. z 2019r, poz. 2133 z późn. zm.)
13. Ustawa dnia 10 kwietnia 1997r. prawo energetyczne (tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 833 z późn. zm)
14. Ustawa z dnia 11 lutego 2016r.o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz. 2407 z późn.zm.)
15. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tekst jednolity Dz.U z 2020r., poz. 1329)
16. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018r., poz. 1061 z późn. zm.)
17. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2020r., poz. 1219 z późn. zm.)

W 2020 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim z /s w Cieplewie było zatrudnionych 36 pracowników w tym:

- 1 kierownik
- 1 z-ca kierownika
- 1 główny księgowy
- 1 radca prawny
- 4 pracowników socjalnych, 4 starszych pracowników socjalnych, 2 specjalistów pracy socjalnej, 2 starszy specjalista pracy socjalnej
- 1 inspektor ds. obsługi biura
- 1 starszy referent

- 1 inspektor ds. pomocy społecznej
- 1 inspektor obsługujący księgowość
- 1 inspektor ds. księgowości
- 1 podinspektor ds. księgowości
- 1 inspektor ds. płac i kadr
- 1 kierownik działu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych
- 2 inspektorów obsługujących fundusz alimentacyjny, dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne
- 5 inspektorów do obsługi świadczeń rodzinnych i wychowawczych
- 1 referent ds. świadczeń rodzinnych i wychowawczych
- 3 asystentów rodziny
- 1 sprzątaczką

W 2020 roku GOPS rozpoczął realizację projektu „Skuteczna pomoc społeczna w Pruszczu Gdańskim”, którego celem była zmiana struktury organizacyjnej polegająca na oddzieleniu zadań związanych z prowadzeniem postępowania administracyjnego od wykonywania pracy socjalnej oraz świadczenia usług socjalnych.

W ramach nowej struktury od października 2020r. zostały wyodrębnione następujące działy, zespoły i stanowiska:

1) Dział Świadczeń Pomocy Społecznej

a) Zespół ds. pracy socjalnej

- Koordynator Zespołu ds. pracy socjalnej
- Terenowi pracownicy socjalni

b) Zespół ds. pierwszego kontaktu

- Koordynator Zespołu ds. pierwszego kontaktu
- Terenowi pracownicy socjalni
- Inspektor ds. obsługi biura

c) Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją

- Koordynator ds. świadczeń przyznawanych decyzją

- Terenowi pracownicy socjalni

d) Zespół ds. usług

- Koordynator ds. usług

- Terenowi pracownicy socjalni

- Asystent rodziny

2) Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych

- Inspektorzy ds. świadczeń rodzinnych i wychowawczych

- Inspektorzy

- Referent ds. świadczeń rodzinnych i wychowawczych

3) Dział finansowo-księgowy

- Główny księgowy

- Inspektor ds. księgowości

- Inspektor

- Podinspektor ds. księgowości

4) Samodzielne stanowiska pracy:

- Radca prawny

- Stanowisko ds. Płac i Kadr

- Stanowisko ds. sekretariatu

- Sprzątaczką

Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach urzędniczych i pracowniczych w większości posiadają wyższe wykształcenie. Systematycznie podnoszą kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach oraz kształceniu pozaszkolnym. Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2.000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Pracownicy zobowiązani są do współpracy i współdziałania w celu realizacji zadań, w szczególności w zakresie wymiany

informacji i wzajemnych konsultacji. Zarówno pracownicy socjalni, jak i asystenci rodziny uczestniczą systematycznie w superwizji grupowej i indywidualnej.

II. WYDATKI BUDŻETOWE

Na realizację swojej ustawowej działalności Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał środki finansowe z dotacji celowej na zadania zlecone gminie oraz z dotacji celowej na dofinansowanie zadań własnych gminy jak również środki własne w łącznej kwocie 69.998.885,11 zł. z tego 64.158.039,02 zł. na wykonywanie zadań z zakresu administracji rządowej tj. na wypłatę i obsługę świadczeń z funduszu alimentacyjnego, realizację świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczenia Dobry Start, dodatków energetycznych, jednorazowego świadczenia wynikającego z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, zasiłków stałych, zasiłków okresowych, opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne, opłacenie składek zdrowotnych oraz wypłaty dla opiekuna sądowego.

Pozostała kwota tj. 5.840.846,09 zł. pochodzi ze środków własnych gminy i przeznaczona jest na realizację zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym wynikających z ustawy o pomocy społecznej.

III. ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ I ICH REALIZACJA

1. Program wieloletni „Posiłek w szkole i w domu”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczył w realizacji wieloletniego rządowego programu pn. „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023. Rzeczywista liczba osób objętych programem wynosi 555, w tym 170 to uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej. Z zasiłku celowego przeznaczonego na zakup produktów żywnościowych korzysta 532 osób. Wśród tych osób znajdują się również dzieci korzystające z pomocy w formie posiłku w szkole. Łącznie na pomoc w ramach Programu wydano 315.468,29 zł, z czego gmina otrzymała i wydała dotację w kwocie 188.620,00 zł.

2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wydał decyzje na realizację umowy z zakresu pomocy społecznej zawartą pomiędzy Gminą Pruszcz Gdański a Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Autystycznym w Gdańsku o świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju

schorzenia – autyzmu. W ramach umowy tą formą pomocy objęte zostały 23 osoby. Gmina na realizację w/w zadania wydała 218.726,25 zł. Środki finansowe na specjalistyczne usługi opiekuńcze zabezpiecza budżet państwa. Specjalistyczne usługi opiekuńcze wykonywane były w miejscu zamieszkania podopiecznych.

3. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze świadczone są u osób samotnych, chorych, niepełnosprawnych, wymagających pomocy osoby drugiej, którym rodzina nie jest w stanie zapewnić niezbędnej pomocy. W 2020 r. tą formą pomocy objęto 41 osób. Wydatkowano kwotę 396.647,38 zł. Koszt jednej godziny usługi opiekuńczej wynosił 17,00 zł. Usługi opiekuńcze wykonywane są przez osoby fizyczne, z którymi Ośrodek zawiera umowy – zlecenia. W 2020 r. współpracował z 40 osobami, które świadczyły usługi opiekuńcze.

W 2020r. Gmina Pruszcz Gdański przystąpiła także do realizacji programu „Opieka wytchnieniowa” w ramach którego, udzielono pomocy w formie usług opiekuńczych dla 27 osób, w tym 12 dzieci. Całkowita kwota wykorzystana na realizację programu w wysokości 201.136,59 zł w 80% pochodziła z Funduszu Solidarnościowego, a 20% stanowiły środki własne.

W 2020r. Ośrodek realizował resortowy Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2019 – 2020. Gmina Pruszcz Gdański na realizację programu pozyskała z Funduszu Solidarnościowego środki w wysokości 119.000,00zł. W ramach w/w programu udzielono pomocy i wsparcia 10 osobom z terenu gminy Pruszcz Gdański.

W 2020r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie zawartej umowy współpracował z Rodzinnym Domem Pomocy w Juszkowie, w wyniku której udzielono pomocy w formie usług opiekuńczych i bytowych świadczonych całodobowo dla 10 osób z terenu gminy.

4. Zasiłki i pomoc w naturze z zakresu zadań własnych

Pomoc w formie zasiłków celowych przeznaczona była głównie na zakup żywności, opału, leków, leczenia, odzieży, środków czystości oraz opłat za energię elektryczną i gaz. Przyznawana pomoc wynikała z indywidualnych potrzeb klientów. Jeżeli osoba lub rodzina marnotrawi przyznane świadczenia, celowo je niszczy lub korzysta w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawi własne zasoby

finansowe może nastąpić ograniczenie świadczeń lub odmowa ich przyznania. W przypadku odmowy przyznania albo ograniczenia wysokości lub rozmiaru świadczenia z pomocy społecznej uwzględnia się sytuację osób będących na utrzymaniu osoby ubiegającej się o pomoc lub korzystającej z pomocy (dobro dzieci). Ustawa o pomocy społecznej daje możliwość przyznania pomocy w formie niepieniężnej.

Jednym z zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym jest kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. Aby skierować mieszkańca gminy do domu pomocy społecznej konieczne jest zaistnienie przesłanek określonych przepisami ustawy o pomocy społecznej tj. konieczność całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, brak możliwości samodzielnego funkcjonowania w codziennym życiu, brak możliwości zapewnienia tej osobie przez gminę niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, wypłacanie zasiłków celowych, okresowych, sprawianie pogrzebu, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, to następne z wielu innych zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

5. Świadczenia z opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wydał 28 decyzje z prawem do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Zgodnie z ustawą z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do korzystania z opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych na zasadach określonych w w/w ustawie mają prawo inne, niż ubezpieczeni osoby posiadające obywatelstwo polskie i posiadające miejsce zamieszkania na terytorium RP, które spełniają kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej, co do których nie stwierdzono okoliczności, o której mowa w art. 12 tej ustawy, na zasadach i w zakresie określonych dla ubezpieczonych.

W 2020r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił różnych form pomocy w postaci:

1/ świadczenia pieniężnego:

- zasiłki stałe dla 160 osób na kwotę 896.038,98 zł.
- zasiłki okresowe dla 51 rodzin na kwotę 68.167,48 zł.
- zasiłki celowe dla 254 rodzin, udzielenie pomocy w formie schronienia dla 35 osób oraz sprawienie pogrzebu dla 5 osób na kwotę 527.871,27 zł.

2/ świadczenia niepieniężne:.

- opłacono pobyt w domu pomocy społecznej 20 osobom, na kwotę 665.635,25 zł.
- opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały na kwotę 79.724,36 zł.

Głównymi powodami przyznania pomocy dla rodzin z terenu gminy Pruszcz Gdański było:

- ubóstwo – 245 rodzin
- bezdomność – 36 osób
- bezrobocie – 93 osoby
- niepełnosprawność – 233 osoby
- długotrwała choroba – 221 osób
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego 80 rodzin, w tym: rodzin niepełnych – 41, rodziny wielodzietne – 22
- alkoholizm – 38 osób
- trudności w przystosowaniu do życia po wyjściu z zakładu karnego – 7 osób
- zdarzenie losowe – 1 rodzina
- sytuacja kryzysowa – 3
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 47

IV. DZIAŁALNOŚĆ PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH I ASYSTENTA RODZINY

1. Praca socjalna

Jednym z głównych zadań gminy w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Praca socjalna dotyczy niemal każdej rodziny zgłaszającej się do Ośrodka. Jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Praca socjalna jest ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny. To działalność ułatwiająca jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia. Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla realizacji egzystencji godnej człowieka. W 2020 roku pracą socjalną objęto 501 rodzin tj. 1.042 osób w rodzinie.

2. Poradnictwo specjalistyczne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oferuje osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych bez względu na posiadany dochód, pomoc w formie poradnictwa specjalistycznego w szczególności prawnego, psychologicznego, pedagogicznego. Pracownicy socjalni udzielają także pomocy w załatwianiu spraw urzędowych oraz w utrzymaniu kontaktów z otoczeniem. Sporządzają wywiady środowiskowe i karty informacyjne dla różnych instytucji. W 2020 roku z poradnictwa prawnego skorzystało 51 osób, natomiast z poradnictwa psychologicznego skorzystały 44 osoby z 28 rodzin.

3. Pomoc kombatantom

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest uprawniony do wydawania opinii co do zasadności przyznawania pomocy pieniężnej kombatantom lub innym osobom uprawnionym. Pomoc tą udziela Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie. W 2020 roku nie zaopiniowano żadnego wniosku, na podstawie którego udzielona byłaby pomoc finansowa dla kombatantów. Ośrodek jest w stałym kontakcie z przedstawicielem kombatantów zamieszkujących w naszej gminie.

W związku z epidemią koronawirusa w okresie świątecznym GOPS zorganizował dla 5 kombatantów paczki żywnościowe.

5. Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zasada współpracy polega na udziale w realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a w szczególności: rozpoznawanie środowiska, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w celu sprawdzenia sytuacji materialno - bytowej rodzin z problemem alkoholowym oraz sporządzanie kart informacyjnych – opinii, kierowanie wniosków o leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu.

W 2020r. GOPS wspólnie z GKRPA zorganizował warsztaty „Szkola dla rodziców” dla 8 osób wytypowanych przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny.

6. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie

Pracownicy socjalni współpracują z PCPR, które jest również jednostką organizacyjną pomocy społecznej. Z tego względu działalność Ośrodka Pomocy Społecznej jest uzupełniana przez działalność PCPR. Dotyczy ona między innymi ustalania stopnia niepełnosprawności i zaliczania do osób niepełnosprawnych, udzielania informacji o turnusach rehabilitacyjnych, warunkach otrzymania pomocy dla osób niepełnosprawnych ze środków PFRON oraz świadczeniu pomocy dla dziecka i rodziny. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczy w opiniowaniu kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione i niespokrewnione jak również zawodowe. Zgodnie z zapisami art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo - wychowawczej. W 2020 roku Gmina brała udział w finansowaniu tego zadania dla 44 dzieci, na łączną kwotę 328.766,97 zł.

7. Współpraca ze Strażą Gminną i Policją.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje ze Strażą Gminną i Policją jako organem powołanym do utrzymania porządku i bezpieczeństwa na terenie gminy. Współpraca polega na rozwiązywaniu problemów bieżących, dotyczących głównie osób bezdomnych i kierowania ich do schroniska. Straż Gminna

i Policja czynnie uczestniczy w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego jak również w planowaniu zadań w programach osłonowych.

Pracownicy socjalni z pracownikami Straży Gminnej oraz Policji prowadzą współpracę w celu monitorowania, szczególnie w okresie jesienno – zimowym, miejsc gdzie mogą przebywać osoby bezdomne.

8. Współpraca z Sądem Rejonowym

Współpraca z Sądem dotyczy podejmowania działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej rodzin z problemami wychowawczymi dzieci i młodzieży, uzależnieniami oraz problemami zdrowotnymi. Polegają one na informowaniu o niepokojących sytuacjach w rodzinach stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego funkcjonowania. Szczególnie ważna jest dla nas kwestia zaniedbań i przemocy w rodzinach z małoletnimi dziećmi. Ważnym elementem współpracy jest współdziałanie z kuratorami sądowymi. Pracownicy socjalni systematycznie, wspólnie z kuratorami odwiedzają środowiska rodzinne objęte nadzorem kuratora sądowego.

9. Zespół interdyscyplinarny

Zespół Interdyscyplinarny działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Pruszcz Gdański został powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Pruszcz Gdański, Nr 37/2017 z dnia 01 czerwca 2017r. W skład Zespołu zostało powołanych 19 osób. Są to przedstawiciele takich instytucji jak: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Prokuratura, Sąd Rejonowy w Gdańsku - kuratorzy, Policja, Straż Gminna, Służba Zdrowia, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna oraz Szkoły. Do głównych zadań Zespołu należy:

1. Ocena sytuacji problemowej osoby, rodziny, grup problemowych lub środowisk znajdujących się w sytuacji kryzysowej i podejmowanie strategicznego planu działania w celu przywrócenia integralności rodziny, możliwości realizowania ich funkcji posługując się w tym celu obowiązującymi przepisami prawa.
2. Udzielanie kompleksowej pomocy osobom, rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego, prawnego, psychologicznego oraz wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów.

3. Podejmowanie wspólnych działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobom, rodzinom uwikłanym w przemoc poprzez dokonanie interwencji w przypadku wystąpienia przemocy domowej z uruchomieniem procedury „Niebieska karta”
4. Gromadzenie informacji na temat miejsc, osób i możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym.
5. W uzasadnionych przypadkach znęcania się nad rodziną, stosowania przemocy – zawiadomianie Prokuratury Rejonowej o popełnieniu przestępstwa.

Zespół Interdyscyplinarny, oprócz posiedzeń w ramach grup roboczych powołanych w indywidualnych przypadkach podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie spotkał się w roku 2020r 4-krotnie. W trakcie posiedzeń na bieżąco omawiano prace grup roboczych, priorytety dalszych prac Zespołu oraz powoływano 34 grupy robocze w celu pracy z indywidualnym przypadkiem. Spotkania odbywały się w siedzibie GOPS w Cieplewie oraz przy pomocy elektronicznych środków przekazu informacji zgodnie z zaleceniami epidemiologicznymi spowodowanymi przez epidemię COVID-19. W 2020r do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 34 procedury Niebieskich Kart (stan na dzień 31.12.2020r.), dodatkowo kontynuowano 14 procedur Niebieskich Kart z poprzednich lat. Łącznie 48 procedur NK. W ramach procedury NK pomocą zostało objętych 46 rodzin (108 osób).

10. Asystent rodziny i jego zadania.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej od 2013 r. wprowadził usługę asystenta rodziny, którego głównym celem jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, niedopuszczenie do oddzielenia dziecka od rodziny lub umożliwienie powrotu dziecka umieszczonego w systemie pieczy zastępczej.

W 2020 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim zatrudnił 3 asystentów rodziny, którzy na uzasadniony wniosek pracownika socjalnego bądź na mocy postanowienia Sądu prowadzili pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W 2020 roku asystenci rodziny obejmowali wsparciem 41 rodzin, korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (w skład rodzin

wchodziło 93 dzieci). Dzięki pomocy i wsparciu ze strony asystenta rodziny oraz pracownika socjalnego w 2020r. do rodzin biologicznych powróciło 7 dzieci.

Szczegółowe informacje dotyczące działalności asystentów rodziny oraz działań podejmowanych w zakresie wspierania rodzin znajduje się w sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Gminie Wiejskiej Pruszcz Gdański za rok 2020.

11. Pozostała współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z gminnymi i miejskimi szkołami, przedszkolami, Komendą Powiatową Policji, Ośrodkiem Kultury, Sztuki i Biblioteką Publiczną, Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, który pomaga w organizowaniu społeczności lokalnej, spotkań z seniorami jak również okolicznościowych imprez i wycieczek, KRUS-em i ZUS-em – w zakresie udzielania informacji o świadczeniach emerytalno-rentowych, zasiłkach pogrzebowych, rentach socjalnych, dodatkach pielęgnacyjnych oraz innych świadczeniach, z których mogą skorzystać osoby zwracające się o pomoc. Z Urzędem Stanu Cywilnego Ośrodek współpracuje między innymi w formie organizacji jubileuszy pożycia małżeńskiego. W 2020 r. zorganizowano zakup upominków dla 6 małżeństw oraz zakupiono drobne upominki dla około 80 osób po 90-tym roku życia. W uroczystościach urodzinowych oprócz pracowników socjalnych bierze udział Wójt Gminy lub jego przedstawiciel. Ze względu na ogłoszony w kraju stan epidemii, spotkania z jubilatami w 2020r. zostały ograniczone.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim z siedzibą w Cieplewie współpracuje z Gdańskim Urzędem Pracy w Gdańsku w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy jak również upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach. Współpracujemy ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi takimi jak: Caritas, PCK, Fundacja Życ Godnie, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym, Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie, Stowarzyszenie na Rzecz Bezdomnych AGAPE, Stowarzyszenie na Rzecz Bezdomnych „Dom Ryta”, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym i Bezdomnym „WIGOR”. Ośrodek współpracuje ze Związkiem Stowarzyszeń Pomorskiego Banku Żywności w Gdańsku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2019. W ramach w/w programu pomocą żywnościową zostało objętych 440 osób. Partnerem organizacyjnym jest Akcja Humanitarna „Życie” oddział w Pruszczu Gdańskim, które zajmuje się dystrybucją artykułów żywnościowych oraz wydawaniem ich osobom potrzebującym.

W 2020r. mieszkańcy naszej gminy byli uczestnikami zajęć w Środowiskowych Domach Samopomocy w Kolniku, Pruszczu Gdańskim i Krzywym Kole. Gmina Pruszcz Gdański zawarła stosowne porozumienie dotyczące organizowania opieki specjalistycznej i rehabilitacyjnej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach w/w domów. Ośrodek organizuje spotkania z pedagogami i psychologami szkolnymi w celu wypracowania wspólnych metod działania na rzecz dzieci i rodzin. Na bieżąco wymieniamy się informacjami w sprawie dożywiania dzieci oraz rozwiązujemy trudne sytuacje w rodzinach mających problemy opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi. Pracownicy socjalni praktycznie codziennie kontaktują się w różnych sprawach z w/w osobami. Podobnie współpraca przebiega z funkcjonariuszami policji. Na spotkaniach wymieniamy się posiadanymi informacjami i uzgadniamy plan działania w celu rozwiązywania problemów i pomocy naszym mieszkańcom, a zwłaszcza w rozwiązywaniu spraw w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jak również zasad interwencji w sytuacjach przemocy domowej. W okresie zimowym, wraz z policją i strażą gminną, Ośrodek prowadził zorganizowaną akcję na obszarze całej gminy w celu odnalezienia i udzielenia pomocy osobom bezdomnym. Współpracujemy z lekarzami i szpitalami, w których korzystają z pomocy medycznej nasi mieszkańcy.

12. Działania GOPS w związku z epidemią koronawirusa

W związku z ogłoszonym od marca 2020r. stanem epidemii koronawirusa na terenie naszego kraju, Ośrodek Pomocy Społecznej, nie tylko dostosował swoją działalność do wytycznych związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania się koronawirusa, ale także podejmował szereg działań zmierzających do pomocy osobom najbardziej zagrożonym.

W okresie od marca do maja 2020r. dzięki dobroczynności właścicieli Restauracji „Merlin” w Straszynie, oraz w okresie od października do grudnia dzięki

dobroczynności właścicieli Restauracji „Mona” w Straszynie, pracownicy socjalni tuż. Ośrodka wspólnie ze Strażą Gminną i OSP w Wiślinie dostarczali ciepły posiłek (zupę) dla około 60 osób starszych i niepełnosprawnych z terenu Gminy Pruszcz Gdański.

Pracownicy GOPS realizowali także program „Wspieraj seniora”. Program zakładał pomoc w dostarczeniu niezbędnych produktów do domu seniora, by ograniczyć konieczność wychodzenia osób starszych na zewnątrz podczas pandemii, ze względu na ich bezpieczeństwo.

GOPS od marca 2020r. utrzymuje współpracę z Urzędem Wojewódzkim oraz z Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Pruszczu Gdańskim w celu zabezpieczenia w żywność osób potrzebujących, które przebywają na kwarantannie.

V. ŚWIADCZENIA RODZINNE, FUNDUSZ ALIMENTACYJNY, ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE (500+) ORAZ ICH REALIZACJA

Świadczenia rodzinne

Realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych, na mocy upoważnienia Wójta Gminy Pruszcz Gdański została przekazana Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim z siedzibą w Ciepłowie. Świadczeniami rodzinnymi są: zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego; świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne; jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka; świadczenie rodzicielskie. Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Natomiast świadczenia opiekuńcze kierowane są do osób niepełnosprawnych i mają na celu częściowe pokrycie wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby.

W ramach realizacji ww. ustawy w 2020r. zostało złożonych 1.286 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych. Wydano 1.027 decyzji przyznających prawo do świadczeń rodzinnych oraz 47 decyzji odmawiających prawa do świadczeń rodzinnych. 23 wnioski przekazano do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, celem stwierdzenia czy w przedmiotowych sprawach zastosowanie mają przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W 2020r. wypłacono następujące świadczenia:

1. zasiłki rodzinne – 12.474 świadczeń, na kwotę 1.398.792,31 zł;

2. dodatki do zasiłków rodzinnych:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka – 63 świadczenia, na kwotę 48.606,77 zł;
 - dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 493 świadczenia, na kwotę 85.252,90 zł;
 - dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 452 świadczenia, na kwotę 85.252,90 zł;
 - dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 2.241 świadczeń na kwotę 208.069,21 zł;
 - dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 1.271 świadczeń na kwotę 130.798,90 zł;
 - dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:
 - a) w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 18 świadczeń, na kwotę 2.034 zł;
 - b) w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 1.198 świadczeń, na kwotę 78.045,20 zł;
 - dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 1.187 świadczeń na kwotę 63.012,99 zł;
3. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (becikowe) – 211 świadczeń, na kwotę 211.000 zł;
4. świadczenie rodzicielskie – 1.060 świadczeń, na kwotę 978.742 zł;
5. zasiłek pielęgnacyjny – 11.337 świadczeń, na kwotę 2.446.193 zł;
6. świadczenie pielęgnacyjne – 11.337 świadczeń, na kwotę 3.600.015 zł;
7. specjalny zasiłek opiekuńczy – 135 świadczeń, na kwotę 83.220 zł;
8. zasiłek dla opiekuna – 34 świadczeń, na kwotę 21.080 zł.

Za życiem

Jednym z elementów Programu Za życiem jest jednorazowe świadczenie pieniężne przyznawane w wysokości 4.000 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Realizacją ustawy w zakresie wypłaty ww. świadczenia zajmuje się tutejszy Ośrodek. W 2020r. złożono 4 wnioski o ustalenie prawa do ww. świadczenia,

- z czego 2 zostały rozpatrzone pozytywnie. Pozostałe 2 wnioski rozpatrzono w roku kolejnym. W roku 2020 wypłacono 2 świadczenia na kwotę 8.000 zł.

Czyste powietrze

Przepisy art. 411 ust. 10g-10s ustawy Prawo ochrony środowiska, które weszły w życie 1 października 2020r. nakładają na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast właściwych ze względu na miejsce zamieszkania osoby fizycznej, obowiązek wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej, która zamierza złożyć wniosek o dofinansowanie w ramach części drugiej programu priorytetowego „Czyste Powietrze”, dla beneficjentów uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania.

Prowadzeniem postępowań oraz wydawaniem przedmiotowych zaświadczeń zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2020r. wydano 4 zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego, na podstawie złożonych żądań wydania ww. zaświadczeń.

Fundusz alimentacyjny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim z siedzibą w Ciepłowie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów na mocy upoważnienia Wójta Gminy Pruszcz Gdański. Ustawa ta nakłada na gminy dwa główne zadania: przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenie działań wobec dłużników alimentacyjnych.

W 2020r. zostało złożonych 150 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wydano 144 decyzje przyznające prawo do ww. świadczeń oraz 1 decyzję odmawiającą prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Łącznie w 2020 r. wypłacono 1.930 świadczeń, na kwotę 821.690 zł.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nakłada również na tut. Ośrodek obowiązek podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych. W roku 2020 zarejestrowano 129 dłużników alimentacyjnych zamieszkałych na

terenie Gminy Pruszcz Gdański, mających zaległości z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Wystosowano wezwania do 77 dłużników alimentacyjnych w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego. Wywiad alimentacyjny przeprowadzono z 26 dłużnikami alimentacyjnymi. Wystąpiono do Urzędu Pracy z wnioskiem o aktywizację zawodową dłużników alimentacyjnych pozostających bez zatrudnienia w 9 przypadkach. Przekazano komornikom sądowym informację z wywiadu alimentacyjnego mającą wpływ na egzekucję w 20 przypadkach. Wydano 14 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, oraz skierowano 12 wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny a także w 6 przypadkach skierowano wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Zgodnie z obowiązkiem ustawowym, przekazano informacje gospodarcze dotyczące dłużników alimentacyjnych do pięciu biur informacji kredytowej tj.

1. InfoMonitor Biura Informacji Gospodarczej
2. KRD – Krajowy Rejestr Długów
3. ERIF – rejestr dłużników
4. KBIG – Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej
5. KIDT – Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych BIG SA.

Przekazywane dane aktualizowane są w systemie miesięcznym.

Program "Rodzina 500+"

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Przedmiotowe świadczenie zostało wprowadzone ustawą z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Na mocy upoważnienia Wójta Gminy Pruszcz Gdański, realizacja powyższego zadania została powierzona Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim z siedzibą w Ciepłowie.

W 2020r. zostały złożone 943 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego. W 25 przypadkach postępowanie zostało umorzone, w 167 przypadkach wydano postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania. Ustalono prawo do świadczeń wychowawczych w 521 przypadkach, natomiast w 5

- przypadkach wydano decyzje odmawiające prawa do ww. świadczenia. Do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego przekazano 37 wniosków, celem stwierdzenia czy w przedmiotowych sprawach zastosowanie mają przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W 2020 r. wypłacono 101.556 świadczeń na łączną kwotę 50.487.376,68 zł.

„Dobry start”

Uchwałą Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. ustanowiono rządowy program „Dobry start”. Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia z dnia 30 maja 2018 r. zadanie w naszej Gminie realizowane jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Świadczenie dobry start przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20. roku życia. Dzieci niepełnosprawne, uczące się w szkole, otrzymują świadczenie do ukończenia przez nie 24. roku życia.

W 2020r. złożono 3.832 wnioski o ustalenie prawa do ww. świadczenia. Pozytywnie rozpatrzono 3.741 wniosków, natomiast w 3 przypadkach wydano decyzje odmawiające prawa do świadczenia „Dobry start”.

W 2020r. wypłacono 5.170 świadczeń na łączną kwotę 1.550.100 zł.

VI. DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej od dnia 1 marca 2013r. realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 2 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych. Osoby, które ze względu na niski poziom dochodów, nie są w stanie opłacać czynszu (bądź innych kosztów utrzymania mieszkania) mogą ubiegać się o dodatek mieszkaniowy. W 2020r. złożono 103 wnioski o ustalenie prawa do dodatku mieszkaniowego. W 96 przypadkach zostały wydane decyzje przyznające prawo do ww. świadczenia, natomiast w 6 przypadkach wydano decyzje odmowne. Kwota wypłaconych świadczeń w 2020r. wyniosła 133.872,75 zł.

Na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, tutejszy Ośrodek zajmuje się ustalaniem prawa i wypłatą dodatków energetycznych dla odbiorców wrażliwych energii elektrycznej. W 2020r. wypłacono 129 dodatków energetycznych na łączną kwotę 1.929,88 zł.

VI. PODSUMOWANIE

Do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2020 roku wpłynęły 15.442 różne sprawy do rozpatrzenia min. wniosków o świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, świadczenia wychowawcze oraz podania o pomoc, jak również inna korespondencja z różnych instytucji. Zostały wydane decyzje na niżej wymienione formy pomocy:

- zasiłki celowe – 208
- świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności – 491
- zasiłki stałe – 101
- zasiłki okresowe – 67
- usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i opieka wytchnieniowa – 173
- DPS i RDP – 67
- decyzje prawo do świadczeń z opieki zdrowotnej – 28
- świadczenia rodzinne – 702
- „becikowe” – 208 (wraz z decyzjami odmownymi)
- świadczenia wychowawcze (500+) – 644 (decyzje +informacje)
- fundusz alimentacyjny – 190
- dodatki mieszkaniowe – 107
- dodatki energetyczne – 21
- świadczenia rodzicielskie – 78
- zasiłki pielęgnacyjne – 215
- świadczenia pielęgnacyjne – 192
- specjalny zasiłek dla opiekuna – 14
- jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną

chorobę zagrażającą życiu, które powstało w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu – 2

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa. Przy jej wykorzystaniu państwo stara się zaspokoić najniezbędniejsze potrzeby osób znajdujących się w niedostatku. Ponadto, celem pomocy społecznej jest także wspieranie osób i rodzin, które przy wykorzystaniu własnych środków finansowych nie są w stanie zaspokajać wszystkich swoich potrzeb. W naszej gminie liczba rodzin i osób potrzebujących wsparcia utrzymuje się na poziomie lat ubiegłych.

Wzrasta liczba osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności bez zaopatrzenia emerytalno – rentowego oraz osób w wieku poprodukcyjnym bez dochodu. Osobom tym musimy zapewnić świadczenia w formie zasiłku stałego oraz opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zauważalny jest wzrost liczby osób starszych i chorych, wymagających pielęgnacji, zarówno samotnych jak i takich, którym najbliższa rodzina nie jest w stanie z różnych względów zapewnić opieki. Pracownicy socjalni organizują usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osoby wymagającej tej formy pomocy. W przypadku, gdy w/w forma pomocy jest niewystarczająca, Gmina zobowiązana jest zapewnić, za zgodą wnioskodawcy, miejsce w domu pomocy społecznej. Wiąże się to ze znacznymi kosztami, szczególnie w przypadku osób bez rodziny zobowiązanej do alimentacji oraz osób bez dochodu. Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zakłada się, że pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego uaktywnienia osoby korzystającej ze świadczeń, a także jej integracji ze środowiskiem społecznym. Pracownicy socjalni w miarę posiadanych możliwości organizują wyposażenie mieszkań, odzież i obuwie dla potrzebujących z naszej gminy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej bierze udział w organizowanych okolicznościowych spotkaniach integracyjnych dla osób starszych i innych.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczą w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach i seminariach dotyczących problemów społecznych oraz podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe, biorąc udział w kształceniu pozaszkolnym. Mając na uwadze złożoność i różnorodność

występujących problemów społecznych, zawsze staramy się szukać możliwie najlepszego rozwiązania tak, by pomóc w sposób kompleksowy i ostateczny.

System pomocy społecznej powinien służyć określonym wartościom a wartość ta powinna oznaczać stworzenie równych szans, przywrócenie samodzielności, a gdy nie jest to możliwe – zapewnienie opieki i godnej egzystencji. Do innych wartości pomocy społecznej należy zaliczyć: aktywny udział w kształtowaniu własnego życia, samostanowienie przy równoczesnym prawie do pomocy i ochronie przed uzależnieniem się od niej, samodzielność rodziny oraz integrację społeczną na poziomie lokalnym.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Pruszczu Gdańskim / ul. Żuławska 11, Ciepłowice

Elżbieta Tomczyk